
PREFACI

Sense límits

El que trobareu en aquestes pàgines és el manuscrit d'una conferència dictada mig any després de l'inici del genocidi de Gaza, el 4 d'abril de 2024, a la Universitat Americana de Beirut. A mesura que s'acosta l'aniversari de Tufan al-Aqsa –popularment traduït com la «inundació d'al-Aqsa», encara que *tufan* també pot traduir-se com a *diluvi* o *tempesta*; és l'arrel de la paraula *tifó*–, una cosa és evident: no hi ha límits per a allò que l'estat d'Israel està disposat a dur a terme per aconseguir el que vol. Les dades més recents en el moment d'escriure aquest text, 17 de juliol de 2024, parlen de 38.794 persones mortes; però només són els cossos que han arribat als hospitals. Es calcula que 10.000 cossos més encara són sota les runes. Dels morts identificats, 16.172 són infants, i 34 més han mort de fam amb la vigilància de metges impotents. Les

forces d'ocupació han excavat set fosses comunes dins de les àrees hospitalàries ocupades. Dins d'aquests fossars s'han recuperat 520 cadàvers després que els soldats es retiressin. Dos milions de persones han hagut de deixar les llars. Gairebé totes –1.737.524– han patit almenys una malaltia contagiosa, mentre vivien en camps de tendes o escoles inimaginablement massificades; 162 d'aquests refugis per a desplaçats han estat bombardejats. Un total de 150.000 unitats residencials han estat completament destruïdes, i també 115 escoles i universitats, 610 mesquites, 3 esglésies, 206 emplaçaments arqueològics i patrimonials i terres agrícoles, dels quals en aquest recompte particular no es registra l'extensió; i a això cal afegir-hi totes les estructures danyades sense remei.¹ Però aquestes són, és clar, les xifres d'ahir, atès que les tasques de destrucció continuen sense treva ni pausa, dia rere dia. De nou, no hi ha límits al que l'estat d'Israel pot arribar a fer per aconseguir el que vol.

De fet, gran part d'aquest genocidi s'ha desenvolupat mitjançant una transgressió flagrant i estrident dels límits: d'entrada, els recintes hospitalaris es consideraven fora de l'abast per a l'exèrcit d'ocupació (almenys a ulls d'alguns). Els repetits atacs a l'Hospital al-Ahli de la ciutat de Gaza al final de 2023 van provocar una cridòria

1. Oficina de Premsa del Govern, Franja de Gaza, actualització estadística, 17 juliol 2024, *Middle East Observer*.

(encara que feble). L'ocupació va respondre dirigint-se a l'Hospital al-Shifa, assetjant-lo i destruint-lo diverses vegades. A continuació, va fer el mateix amb l'hospital indonesi, l'Hospital al-Quds, l'Hospital al-Amal i així successivament, fins que la destrucció sistemàtica dels hospitals i la massacre dels pacients i personal s'han convertit en una característica completament normalitzada de la mort a Gaza. La primera massacre de palestins famèlics que esperaven camions per rebre farina va provocar indignació (almenys en alguns sectors). L'ocupació va reaccionar ràpidament provocant més massacres contra exactament el mateix objectiu, fins que aquell límit també va ser esborrat, i igual amb les bombes dirigides a famílies que es refugiaven en tendes de campanya, la publicació de vídeos de soldats vantant-se de destruir cases de civils i imatges d'ells jugant amb la llenceria de dones palestines; per cada atrocitat, per cada indignació, qualsevol mena de reprimenda o censura ha estat contrarestada amb una repetició de l'acte, fins al punt en què l'estat d'Israel ha tornat a guanyar: ningú pot imposar cap límit a allò que fan contra els palestins. Aquesta, per descomptat, no és la primera vegada que l'estat d'Israel actua d'aquesta manera. Tampoc no és la primera vegada que una entitat colonial actua així. «El colonitzador és un exhibicionista. Les seves preocupacions de seguretat el porten a recordar al colonitzat en veu alta: "Aquí jo soc l'amo"», escriu

Frantz Fanon a *Els condemnats de la terra*.² Cada suggeriment d'un límit al poder destructiu de l'estat colonial és rebut com un qüestionament del seu domini il·limitat, i ha de ser compensat amb una reincidència frenètica. El lliure desenvolupament d'aquesta dinàmica només pot acabar amb una terra arrasada a Gaza i més enllà.

Hi va haver un moment a la primavera de 2024 quan el mestre del mestre, els Estats Units d'Amèrica, va intervenir a establir un límit. L'exèrcit d'ocupació encara no havia entrat a Rafah. Més d'un milió de palestins havien estat conduïts a aquest laberint comprimit de camps de refugiats que daten de 1948 a la punta sud de l'enclavament, i tothom sabia que una invasió portaria la catàstrofe a sobrepassar nous límits: totes aquestes persones que havien estat convertides en refugiats tres o sis o deu vegades haurien de fugir de nou, hi hauria una massacre massiva d'infants, el gota a gota d'aliments i ajuda s'aturaria. El president Joe Biden va dir: «He deixat clar que si entren a Rafah –encara no hi han entrat–, no subministraré les armes», sense les quals una operació d'aquest tipus, com el genocidi en conjunt, no podria executar-se.³ Rafah era

2. Fanon, F. (2020 [1963]), *Els condemnats de la terra*, Manresa, Tigre de Paper.
3. Liptak, K. (2024), «Biden Says He will Stop Sending Bombs and Artillery Shells to Israel if it Launches Major Invasion of Rafah», *CNN*, 9 maig.

la «línia vermella».⁴ Rafah no ha de ser feta miques com la resta de Gaza. «Fins i tot el suport constant del president Joe Biden pot arribar als límits», va comentar la CNN, sota el titular «L'advertència de Rafah de Biden envia ones de xoc immediates a través de la política dels EUA i mundial».⁵ Però després, per descomptat, l'ocupació sí que va entrar a Rafah, amb els tancs i buldòzers i avions de combat, i en va expulsar la població i va dur a terme la sèrie habitual de massacres i va arrasar metòdicament els camps. En data d'aquest escrit, més del 70 % de la infraestructura estatal –pous d'aigua, carreteres, clavegueram, mercats– ha estat destruïda.⁶ I, per descomptat, les armes dels EUA van continuar fluint tan naturalment com l'aigua per un aqüeducte. Benjamin Netanyahu acaba de fer un discurs al Congrés, interromput per quaranta-quatre ovacions a peu dret per afirmacions com:

Això no és un xoc de civilitzacions. És un xoc entre la barbàrie i la civilització. És un xoc entre aquells que glorifiquen la mort i aquells que santifiquen la vida. Pel triomf de les forces de la civilització, Amèrica i Israel

4. Martuscelli, C. (2024), «Biden Warns of “Red Line” for Israel over Gaza», *Politico*, 10 març.
5. Collinson, S. (2024), «Biden's Rafah Warning Sends Immediate Shockwaves through US and Global Politics», *CNN*, 9 maig.
6. Alcalde de Rafah, Dr. Ahmed Al-Sufi (2024), *Middle East Observer*, 24 juliol.

han d'estar units [...] Els nostres enemics són els vostres enemics, la nostra lluita és la vostra lluita, i la nostra victòria serà la vostra victòria.⁷

Ell i Biden s'han tornat a reunir per una trobada de tu a tu, debatent els detalls de la cooperació i la coordinació: el mestre de la terra mai no controlarà el mestre de Palestina. Per exasperant i enfurismant que sigui aquesta situació –o ho hauria de ser– està en perfecta consonància amb els desenvolupaments en un altre front que també preocupa en aquest manuscrit: el clima. No hi ha límits pel que fa a la quantitat de combustible fòssil que es pot extreure. Encara no s'hi han posat límits, a la degradació d'aquest planeta. Un informe recent demostra que l'ànsia pels combustibles fòssils del 2020 encara s'accelera. Les empreses inverteixen més diners en la producció de petroli i gas avui que en qualsevol altre moment des de la signatura de l'Acord de París, un document que va comprometre el món a limitar l'escalfament global a 1,5 °C. El 2023 el món va arribar justament a aquest límit. Els EUA hi van respondre atorgant un rècord de 758 noves llicències per a projectes de petroli i gas només aquell any, gairebé tantes com en els tres anys anteriors junts, i el

7. «We're Protecting You: Full Text of Netanyahu's Address to Congress» (2024), *Times of Israel*, 25 juliol; Magid, J. (2024), «Netanyahu Checked All the Boxes on His US Trip - Except One», *Times of Israel*, 28 juliol.

2024 podria acabar amb més. Els EUA ara extreuen més petroli i gas que cap país en la història, i les corbes continuen apuntant cap amunt. En els quatre anys de l'administració de Biden, els EUA han atorgat 1.453 noves llicències, una cinquena part més que durant la primera administració de Trump, la meitat del total mundial fins ara en els anys 2020. La bogeria està liderada per l'Angloamèrica amb els seus estats petrocolonials: el Regne Unit, Austràlia, Canadà –però sobretot els EUA– més Noruega, cinc països confluents que aquesta dècada apleguen més de dos terços de les llicències.⁸ Mentrestant, els huracans sense precedents devasten el Carib, les inundacions inunden el Brasil, les onades de calor escalfen Àsia, l'onada de patiment climàtic al Sud Global augmenta constantment. I tothom sap que l'extracció continuada agreujarà la catàstrofe, i, tanmateix, les llicències continuen fluïnt, amb la mateixa falta de límits que el suport a l'ocupació, amb el mateix impuls cap a la destrucció totalment descontrolada.

Com podem reflexionar sobre la relació entre aquests dos processos? Aquesta és la qüestió de la qual tracten principalment les pàgines següents, però només n'arriben a tocar la superfície. Aquí no hi ha res a tall d'investigació exhaustiva. El text busca abordar Palestina

8. Milman, O., Lakhani, N. (2024), «Revealed: Wealthy Western Countries Lead in Global Oil and Gas Expansion», *The Guardian*, 24 juliol.

com un microcosmos de processos més amplis, i es centra en un moment històric de 1840, que crec que té una rellevància especial. Tot i això, la història d'allò que va passar llavors només es narra breument. Hi ha grans quantitats de fonts primàries i secundàries –sobretot en àrab– que s'haurien d'explorar perquè la imatge completa emergeixi. El treball en altres projectes m'ha impedit donar més que un relat aproximat (i lleugerament referenciat). El text va ser publicat primer al Blog de Verso –apareix a continuació només amb canvis mínims– i va provocar algunes objeccions, referents no a la narrativa històrica, sinó a les posicions esbossades sobre la resistència palestina i el *lobby* d'Israel. Després del text principal, les meves respostes segueixen aquestes objeccions. La primera, referent a la resistència, va ser igualment publicada al Blog de Verso i ha estat lleugerament ampliada; la segona, sobre el *lobby*, apareix aquí per primera vegada.

Vull estendre el meu agraïment a Nadia Bou Ali i Ray Brassier al Centre per a les Arts i les Humanitats Crítiques per a les Arts Liberals, a la Universitat Americana de Beirut (AUB), per convidar-me a fer aquesta conferència i per la seva increïble generositat durant la meua estada a la ciutat. També estic agraït a molta altra gent. Gràcies a tothom de la AUB que va participar en el debat, a Hamza Hamouchene i Amr Khairy per traduir el text a l'àrab, a Matan Kaminer per les discussions, a Shora Esmailian per tot el que hem compartit, a

Ashok Kumar pel tipus de companyonia que fa possible respirar, a Marco Espvall (la família del qual a Deir al-Balah encara és viva mentre escric això) per les recomanacions a Telegram, a Sebastian Budgen i Michal Schatz de Verso pel seu suport infal·lible, a Hèla Yousfi, que va convidar-me a passar un quant temps a la Universitat Dauphine de París, durant el qual vaig redactar la major part del manuscrit de la conferència, i també a altres companys en aquesta capital eterna del radicalisme a Europa. A Stefanos Geroulanos, que em va convidar a quedar a l'Institut Remarque a Nova York, una visita que va coincidir amb el moviment estudiantil pro-Palestina en aquella ciutat, on es va escriure la resposta sobre la resistència; als participants en la conferència Historical Materialism a Nova York al final de maig del 2024, en què es va discutir la qüestió del preàmbul. Un agraïment especial a L., a qui va dedicada aquesta obra.

París, 25 de juliol del 2024